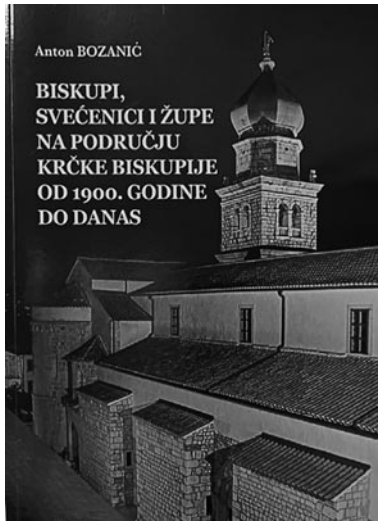

Vrijedno leksikografsko djelo – novo izdanje knjige dr. sc. Antona Bozanića ***Svećenici i župe na području Krčke biskupije od 1900. godine do danas*** (Krk: Biskupija Krk, 2012.) sada pod naslovom ***Biskupi, svećenici i župe na području Krčke biskupije od 1900. godine do danas*** (Krk: Biskupija Krk, 2024.)

Crkveni povjesničar i vrijedni istraživač – specijaliziran za hrvatsku modernu i suvremenu povijest, a napose za život i djela krčkoga biskupa, sada sluge Božjega Antuna Mahnića (1850. – 1920.) – dr. sc. Anton Bozanić, svećenik Krčke biskupije, dekan i župnik omišaljski, autor je brojnih radova i monografskih prikaza čiji naslovi sami za sebe govore o kakvoj je tematici riječ: *Biskup Mahnić – pastir i javni djelatnik u Hrvata* (1991.), *Hrvatsko iseljeništvo u Sjedinjenim Američkim Državama i Krčani u New Yorku* (1996.), *Iseljenici cresko-lošinjskog otočja u New Yorku i okolici* (1997.), *Istarski iseljenici u New Yorku i okolici* (1999.), *Mahnić i njegova Staroslavenska akademija* (koautor, 2002.), *Omišalj, drevna župa i iseljenici u New Yorku* (2010.), *Vrbnik – povijesne mijene i drevna župa* (2011.), *Svećenici i župe na području Krčke biskupije od 1900. godine do danas* (2012.), *Anton Franki (1844. – 1908.) svećenik, profesor, znanstvenik* (2012.), *Biskup Antun Mahnić: čovjek nepokolebljive vjere, jasnih vizija i smjelih ideja* (2013.), *Dobrinj i dobrinjsko područje, povijesni hod i drevna župa* (2013.), *Dubašnica – povijesne mijene, drevna župa i iseljenici u New Yorku* (2014.), *Punat – povijesni hod, župa i iseljenici* (2016.), *Grad Krk – upravno, crkveno, kulturno i gospodarsko središte otoka Krka* (2016.), *Baška i bašćansko područje, povijesni hod i drevna župa* (2017.), *Omišalj i omišaljsko područje – povijesni hod, župa* (2017.), *Naselja oko grada Krka. Zapadni dio otoka, Vrh i Kornić* (2018.), *Dobrinj i dobrinjsko područje, povijesni hod i drevna župa* (2018.), *Miholjice i Sveti Vid. Od najstarijih vremena do danas* (2019.), *Omišalj i Njivice – povijesni hod, župe i iseljenici* (2020.), *Grad Mali*

Lošinj, povijesne mijene i razvoj; upravno, crkveno, kulturno i gospodarsko središte otoka Lošinja (2020.), *Nekrologij svećenika s područja Krčke biskupije od 1900. godine* (2021.), *Baška i bašćansko područje: povijesni hod, razvoj, nova naselja i župe* (2023.), *Vrbničko područje: Vrbnik, Risika i Garica. Povijesne mijene i razvoj, naselja i župe* (2023.), *Miholjice i Sveti Vid. Od najstarijih vremena do danas* (drugo nadopunjeno i prošireno izdanje, 2023.) te *Bratovština jučer i danas. U povodu 700. obljetnice Bratovštine sv. Ivana Krstitelja – Kapari u Vrbniku 1323. – 2023.* (2023.). Jedan je od koautora – uz Tomislava Galovića i Igora Žica – reprezentativne monografije *Krčka kulturna baština* (2018.). Također je urednik nekoliko zbornika: *900 godina Vrbnika* (2002.), *Veli Lošinj: povodom 1700. obljetnice smrti sv. Grgura, suzaštitnika Velog Lošinja* (2003.), *Duhovni lik i značenje krčkoga biskupa Antuna Mahnića* (2006.) i *Župa Mali Lošinj i zaslužni crkveni pastiri 20. stoljeća* (2008.).

Svoje dugogodišnje bavljenje crkvenom poviješću i uopće klerom na jurisdikcijskom području svoje matične biskupije okrunio je prije dvanaest godina knjigom *Svećenici i župe na području Krčke biskupije od 1900. godine do danas*, tada objavljenoj u Krku 2012. godine u izdanju Biskupije Krk i pod izvršnim nakladništvom riječkog poduzeća Glosa, a sada, 2024. godine, u svome nadopunjenom obliku i pod (opravdano) novim naslovom *Biskupi, svećenici i župe na području Krčke biskupije od 1900. godine do danas* u nakladi Biskupije Krk, dok je izvršni nakladnik poduzeće Arvalis iz Zagreba.

Na ukupno 336 stranica i s više od 560 biografskih kartica prikazan je kratak povijesni hod Krčke biskupije, popis njezinih biskupa, svećenika i redovnika tijekom minulog, turbulentnog 20. stoljeća, a kriterij je bio da je pojedinac rodom ili službom vezan uz Krčku biskupiju.

U sadržajnom pogledu knjiga se sastoji od pet dijelova, čemu prethode *Prigodno slovo – Svećenici Krčke biskupije* krčkog biskupa mons. dr. sc. Ivice Petanjka (str. 8-9), *Predgovor prethodnoj knjizi* iz pera sada umirovljenog krčkog biskupa mons. Valtera Župana pod naslovom *Biskupi i svećenici duhovni pastiri povjerenoga im naroda* (str. 10-11) te dopunjeni *Proslov* autora *Suživot svećenika i naroda* (12-16).

U prvom dijelu u dva potpoglavlja prikazano je *Svećenstvo na području Krčke biskupije* (str. 19-22) i *Dvadeseto stoljeće – vrijeme velikih promjena i izazova za svećenike Krčke biskupije* (str. 22-27). Tu je pak poseban naglasak stavljen na bogoslužje i glagoljicu te stolne i seoske kaptole, odnosno na

prisilni odlazak svećenika s cresko-lošinjskog otočja, stradanja svećenstva u Drugome svjetskom ratu i poraću.

Drugi dio (str. 28-40) čine popisi svih biskupa s područja današnje Krčke biskupije, a to su krčki, osorski i rapski biskupi, s time da su ovdje posebno obrađeni životopisi krčkog biskupa mons. dr. sc. Ivice Petanjka, kardinala Josipa Bozanića, zagrebačkog nadbiskupa u miru, te krčkog biskupa u miru mons. Valtera Župana.

U trećem dijelu – *Sadašnji svećenici* (str. 42-77) – donose se životopisi živućih svećenika i popis đakona, a u četvrtom dijelu (str. 78-212) umrli biskupi i svećenici s područja Krčke biskupije od 1900. godine i značajnije osobe iz prethodnih stoljeća.

Peti dio – *Župe, župnici, dušobrižnici i domaći svećenici* (str. 214-330) – sadrži abecedni popis župa, župnika, dušobrižnika i domaćih svećenika.

Na kraju knjige nalaze se kratki zaključak (str. 331) te popis izvora (neobjavljenih i objavljenih) i izbor iz korištene literature.

Prvo izdanje knjige uredio je Josip Žgaljić, a recenzirali su je dr. sc. o. Bernardin Škunca, umirovljeni profesor Teologije u Splitu, i dr. sc. Franjo Velčić, profesor Teologije u Rijeci. Novo izdanje *Biskupi, svećenici i župe na području Krčke biskupije od 1900. godine do danas* recenzirali su dr. sc. o. Bernardin Škunca, umirovljeni izvanredni profesor Teologije u Splitu, dr. sc. Franjo Velčić, umirovljeni izvanredni profesor Teologije u Rijeci, te dr. sc. Tomislav Galović, izvanredni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Grafički urednik je Denis Lešić, a knjiga je tiskana u Tiskari Zelina (Sveti Ivan Zelina).

Knjiga-leksikon *Biskupi, svećenici i župe na području Krčke biskupije od 1900. godine do danas* vrijedno je leksikografsko djelo koje se može pozicionirati između crkvenog šematizma i biografskog leksikona, a bit će od iznimne pomoći kako svim istraživačima bogate povijesti Krčke biskupije tako i od velike koristi upravo leksikografima i svima koje zanima *prozopografski pristup u historiografiji*. Jer upitajmo se samo koliko takvih ili sličnih izdanja imaju druge hrvatske biskupije. Čestitajmo na koncu autoru na velikom trudu uloženom u pisanje i sastavljanje ovakvog – po mnogim kriterijima – ipak nezahvalnog djela.

Tomislav GALOVIĆ